

Arbejdsmarkedspolitisk redegørelse for det pædagogiske område og social- og sundhedsområdet 2016

Indledning

EPOS-området havde samme aktivitetsniveau i 2014 som i 2013. I perioden fra 2009 til 2014 er væksten i aktivitet på EPOS' område i gennemsnit vokset med ca. 5 pct. pr. år. Der er sket en fordobling af aktiviteten fra 2008 til 2013. Aktiviteten målt på antal deltagere var på godt 70.000 i 2014.

Efteruddannelsesudvalget samarbejder med de lokale uddannelsesudvalg i forhold til løbende at vurdere den forventede fremtidige aktivitet. Meldingerne fra de lokale uddannelsesudvalg er, at man forventer samme niveau i aktivitet i 2015 som i 2014 og på ny voksende aktivitet i 2016.

Jobområdet, som EPOS dækker, udvikler sig fortsat hastigt. Inden for SOSU-området sker der fortsat opgaveflytninger fra sygehusområdet til det kommunale område samtidigt med, at der oprettes nye samarbejdsformer og institutioner, hvor medarbejdere fra kommuner og regioner samarbejder. På det pædagogiske område er arbejdsmarkedet præget af omstruktureringer og nye tilbudstyper på både dagtilbudsområdet, anbringelsesområdet og voksenhandicapområdet. En række af disse udviklingstendenser er dokumenteret de analyser, der er gennemført de seneste år.

Denne udvikling forventes at fortsætte de kommende år, og udvalget forventer derfor, at den arbejdsmarkedspolitiske udvikling fører til, at uddannelsesaktiviteten de kommende år fortsat vil være på et stabilt højt niveau, fordi de gennemførte og fremtidige ændringer på denne del af arbejdsmarkedet giver behov for nye kompetencer hos målgruppen.

De fortsatte ændringer på arbejdsmarkedet inden for EPOS' område betyder, at der fortsat er behov for analyser af udviklingen.

EPOS har i en del år arbejdet med vejledende uddannelsesstrukturer til forskellige delmålgrupper for at fremme brugen af AMU. Dette bliver fortsat de kommende år. EPOS har i 2015 afsluttet en analyse af brugen af sammensatte forløb, og efteruddannelsesudvalget vil i den kommende tid bruge resultaterne til eventuelt at udbyde faste uddannelsesstrukturer.

Det ser ud til at størrelsen af målgruppen er stabil, men der sker forskydninger mellem delmålgrupper. Udvalget forventer, at en række faktorer trækker i retning af en svagt voksende målgruppe inden for de kommende år. Det bliver uddybet i det følgende.

Behovsredegørelse for 2016

EPOS-udvalget forventer, der vil være voksende aktivitet på området i 2016.

Vurderingen er baseret på udviklingen i aktivitet de seneste år samt på indberetninger fra de lokale uddannelsesudvalg, der i juni måned indsender deres anslåede aktivitet de kommende to år. De lokale uddannelsesudvalg forventer en øget aktivitet fra 2015 til 2016 på omkring 1,5 pct.

Nedenfor bliver vurderingen underbygget med hensyn til udviklingen i målgruppen samt målgruppens behov for efteruddannelse.

Udviklingstendenser i AMU-målgruppen

Målgruppen

På det pædagogiske område udvikler EPOS uddannelsestilbud til pædagogmedhjælpere, pædagogiske assistenter, værkstedsassistenter, dagplejere, klubmedarbejdere, plejefamilier, omsorgsmedhjælpere, medhjælpere på døgninstitutioner, medarbejdere i AMU-målgruppen, der arbejder som undervisningsassistenter m.fl. I alt er der ca. 75.000 medarbejdere på dette område i målgruppen.

På social- og sundhedsområdet udvikler EPOS uddannelsestilbud til social- og sundhedshjælpere, social- og sundhedsassistenter, hjemmehjælpere, sygehjælpere, portører, beskæftigelsesvejledere, tilsynsførende assistenter, plejere, plejehjemsassistenter, hospitalsserviceassistenter, hospitalstekniske assistenter m.fl. I alt er der ca. 115.000 medarbejdere på dette område.

Den kommunale og regionale løndatabase bekræfter, at den samlede arbejdsstyrke har været forholdsvis konstant de seneste år.

Udviklingen i målgruppens størrelse

Social- og sundhedsområdet samt det pædagogiske område har de seneste år haft en stabil til svagt voksende AMU-målgruppe. Inden for SOSU-området ses en opgaveflytning fra regioner og til kommuner. Samtidig sker der fortsat ændringer i medarbejderens arbejdsopgaver, hvilket giver behov for nye og supplerende kompetencer.

Regionerne har en lav tilvækst i beskæftigelsen inden for sygehusområdet. Der forventes dog at være mangel på arbejdskraft i forhold til en række funktioner på sygehusområdet på bare lidt længere sigt. EPOS' analyse af SOSU-assistenternes arbejdsopgaver på sygehusene fra 2012 konkluderede, at der fortsat vil være en lang række funktioner, der vil blive varetaget af social- og sundhedsassistenter fx i forhold til sammenhængende borgerforløb.

På det psykiatriske område, er social- og sundhedsassistenter beskæftiget i såvel den regionale psykiatri som i socialpsykiatrien. Specialiseringen på de psykiatriske sygehuse øges, antallet af ambulante behandlinger stiger og kommunerne overtager opgaver fra regionerne i forhold til borgere med psykiatriske sygdomme. Det kan konstateres, at inden for fx voksenhandicapområdet vokser EPOS-målgruppen.

Det pædagogiske område vil blandt andet være præget af, at børnetallet er svagt faldende i disse år, hvorfor behovet for pædagogisk personale på dagtilbudsområdet forventes at falde svagt. Der kan iagttages skift i fordelingen af medarbejdere på tilbudstyper på dagtilbudsområdet, hvor en nedgang i antallet af børn, der er tilknyttet den kommunale dagpleje, modsvares af en fremgang i antallet af børn i aldersintegrerede institutioner. Udviklingen kan medføre øget behov for kompetenceudvikling på dagtilbudsområdet.

Der kan forventes en stigning i personalet inden for dele af specialområdet, eksempelvis som følge af øget anvendelse af familieplejere. På handicapområdet ses en forholdsvis stor stigning i ansættelsen af SOSU-assistenten.

Overordnet forventes en relativ stor afgang fra jobområdet på grund af alder at modvirke en faldende efterspørgsel.

Folkeskolereformen betyder ændringer af arbejdsfunktionerne på skoleområdet. Det er endnu ikke tydeligt, hvad konsekvenserne bliver for EPOS' målgruppe. Der er meldinger om, at EPOS' målgruppe på området får nye funktioner, og der er derfor behov for at se nærmere på disse ændringer. Der er sat en analyse i gang af området

På EPOS' område har nogle af delmålgrupperne lave eller manglende uddannelse, så behovet for at fastholde medarbejderne samt nye og øgende kompetencebehov i forlængelse af opgaveflytning har betydet, at der må forventes en fortsat voksende uddannelsesaktivitet i 2015 og efterfølgende år, selvom besparelser i kommuner og regioner vil have en dæmpende effekt.

Andre faktorer

De seneste års udliciteringer af kommunale opgaver blandt andet inden for hjemmehjælp og plejeopgaver betyder, at også private leverandører begynder at efterspørge EPOS' uddannelser – der er desuden et voksende antal af private dagplejere og familieplejere, der efterspørger efteruddannelse i AMU-regi. Det betyder, at selvom opgaveløsningen går fra offentlig til privat aktør, så anvendes AMU fortsat.

Behov for efteruddannelse på EPOS' område

En lang række af EPOS' jobområder er under forandring. Forandringerne er blandt andet afledt af den gennemførte opgave- og strukturreform, bevægelser i tilbudsstrukturen, omorganisering inden for områderne samt teknologiudviklingen.

For EPOS-målgruppen betyder udviklingen på arbejdsmarkedet nye kompetencebehov inden for både eksisterende jobfunktioner og i nye jobfunktioner. Udviklingen inden for jobområderne på sygehuse, i kommunerne og de pædagogiske institutioner medfører udvikling i jobfunktionerne for de nuværende AMU-målgrupper, men kan også medføre, at der opstår nye jobfunktioner til nye målgrupper fx SOSU-assistenten i almen praksis.

Samtidig anvender kommunerne AMU som led i en systematisk kompetenceudvikling, der understøtter de strategiske indsatsområder i kommunerne. Her efterspørges både generelle kompetenceløft for store grupper af medarbejdere og specifikke kompetenceløft for mindre grupper af medarbejdere, som det er dokumenteret i

den seneste analyse af anvendelsen af sammensatte forløb – ”AMU-uddannelser i sammensatte forløb”, KORA 2015.

Den overordnede udvikling vurderes derfor at medføre større anvendelse af efteruddannelse på EPOS' område.

Det pædagogiske område

Store dele af det pædagogiske område er præget af omlægninger og forandringer i organiseringen og tilbudsstrukturen. Udvalget har derfor de seneste år haft anbringelsesområdet, dagtilbudsområdet, voksenhandicapområdet og folkeskoleområdet som særlige indsatsområder, og EPOS vil det kommende år sætte fokus på konsekvenserne af folkeskolereformen og bruge udviklingsmidler til at følge op på udviklingen på jobområderne.

Inden for anbringelsesområdet er der bevægelse i tilbudsstrukturen og et øget fokus på kompetencekravene til bl.a. familieplejerne. Tilsynsreformen, der er trådt i kraft ved årsskiftet, medfører øget aktivitet for AMU-målgruppen inden for anbringelsesområdet, ved at give nye rammer for samarbejde med tilsynscentre i forhold til uddannelsesopgaven i forbindelse med godkendelse af familieplejerne. Der kan konstateres store regionale forskelligheder afhængig af samarbejdet med tilsynshederne.

Dagtilbudsområdet har de seneste år været præget af forandringer og omstruktureringer. Det afspejler sig i nye måder at organisere tilbuddene på i kommunerne og kan medføre øgede krav til medarbejderne. Samtidig er jobfunktionerne på dagtilbudsområdet fortsat præget af indsatsområder som dokumentation, inklusion og den forebyggende indsats i forhold til børn og unge. Kommunerne har igangsat opkvalificering af dagplejerne, så de fleste udbydere melder om høj og voksende aktivitet på området.

Tidligere analyser, ”Udvikling i jobfunktioner og opgaver på dagtilbudsområdet”, EVA 2013, viser, at der er mange ufaglærte på området. Der er derfor brug for en analyse, der kan afdække, hvordan den ufaglærte medarbejdergruppe kan få et kompetenceløft.

Folkeskolereformen vurderes at kunne få betydning for kompetenceudviklingsbehovene for det pædagogiske personale, især i forhold til understøttende undervisning, hvilke kompetencebehov målgruppen skal opfylde i folkeskolen efter reformen.

Der er fortsat høj aktivitet på dagtilbudsområdet, og rotationsprojekter har tidligere bidraget til aktiviteten på området. Udviklingen vurderes at kunne skabe øget behov og mulighed for kompetenceudvikling eksempelvis i kraft af bedre muligheder for koordinering af efteruddannelsesindsatsen.

Handicapområdet har siden gennemførelsen af kommunalreformen i 2007 været præget af ændringer i tilbudsstruktur, organisering og arbejdsgange. Der er desuden de seneste år både på dagtilbud og botilbud kommet øget fokus på dokumentation og effektmåling, herunder arbejde med kvalitetsstandarder, handleplaner og pædagogiske planer. Samtidig præges tilgangen til arbejdet inden for jobområdet af tankegange omkring medborgerskab og inklusion.

Udviklingen har allerede tydeliggjort nye udfordringer og dermed nye kompetencebehov for AMU-målgruppen som afspejler sig i udvalgets ansøgning om udviklingsmidler til nye uddannelser.

De mange omstruktureringer har nogle steder betydet en vis tilbageholdenhed i forhold til kompetenceudvikling som også har kunnet mærkes for AMU-målgruppen. Samlet set forventes dog stabil eller let øget aktivitet inden for jobområdet. EPOS analyse fra 2014 viser, at de væsentlige overordnede bevægelser i jobfunktion og kompetencebehov peger der på, at voksenhandicapområdet ændrer sig fra at have fokus på vedligeholdende, kompenserende og stabiliserende indsatser til i stigende grad at understøtte udvikling og rehabilitering for det enkelte menneske med handicap.

Udviklingen har allerede vist behov for revision og nyudvikling af uddannelsesudbuddet målrettet dette område, og det er derfor prioriteret i ansøgning om udviklingsmidler til 2016.

EPOS har gennem de seneste analyser af delarbejdsmarkederne på det pædagogiske område konstateret, at der er flere mindre målgrupper, samt at antallet af medarbejdere på de enkelte institutioner er mindre end fx på social- og sundhedsområdet. Der er derfor tegn på, at muligheden for en mere fleksibel tilrettelæggelse af uddannelserne fx med inddragelse af fjernundervisning og digitale undervisningsobjekter, så vil en større del af målgruppen kunne anvende AMU i forbindelse med kompetenceudvikling. EPOS har derfor i 2015 søgt om midler til udvikling af fjernundervisning og tilknyttede digitale undervisningsmaterialer på et antal af de uddannelser og materialer, hvor der også er søgt om midler til nyudvikling på det pædagogiske område. EPOS vil prioritere et antal uddannelser, hvor der er faglige begrundelser for at afprøve fjernundervisning og digitale materialer.

Social- og sundhedsområdet

Inden for social- og sundhedsområdet gør en række overordnede tendenser sig gældende. Der er fokus på de nye måder at arbejde med forebyggelse, sundhed og rehabilitering, der dels kommer i forlængelse af strukturreformen, og dels kommer i forlængelse af ny viden om muligheder for behandling og rehabilitering, såvel psykiatrisk som somatisk.

Samtidig medfører nye behandlingsmuligheder, at der er flere pleje- eller behandlingskrævende borgere med en eller flere kroniske sygdomme eventuelt i kombination med misbrug.

Der er både fra regioner og kommuner stort fokus på udviklingen af det samarbejdende sundhedsvæsen og de initiativer, der oprettes i overgangen mellem regionerne og kommunerne. Regionerne udvikler nye tilbud, hvor behandlingen flyttes fra sygehusene til patienternes nærområde og eventuelt til eget hjem. Dette sker i tæt samarbejde med kommunerne. Udviklingen stiller krav til medarbejdernes viden om de regionale og kommunale tilbud samt til evnen til at kunne medvirke ved koordination af indsatsen.

Der er over en længere periode sket en betydelig opbygning af det nære sundhedsvæsen i kommunerne. En status fra KL 2014 viser, at implementeringen nu er forholdsvis udbredt. Kommunerne har opbygget en vifte af tilbud med markant fokus på tidlig opsporing og rehabilitering (længst mulig i eget hjem), en bred palette

af sundhedsfaglige indsatser, patientrettede forebyggelsestilbud m.m. Organiseringen af opgaveløsningen forandrer sig og bemanding og tværfagligt samspil udvikler sig. Det stiller fx krav til tværfaglige kompetencer hos medarbejderne.

Samtidig har udviklingen længe været præget af et paradigmeskifte. Det viser sig fx., i form af et skifte i de værdier og tilgange, der arbejdes efter, og det viser sig fx., i form af nye mål og vurderingskriterier for de ydelser, der leveres. Udviklingen fortsætter og aktuelt er der et øget fokus på medborgerskab (selvbestemmelse, medbestemmelse og indflydelse) og på samskabelse (inddragelse af civilsamfundet i skabelsen af velfærd). Det fordrer medarbejdere, der kan samarbejde med borgere med meget forskellige og skiftende ressourcer, behov og ønsker og som kan samarbejde med borgerens pårørende, netværk og civilsamfund.

Dette kombineret med implementeringen af en vifte af nye tilbud i det nære sundhedsvæsen er baggrunden for, at EPOS ønsker at analysere udviklingen i kompetenceprofiler hos EPOS' målgruppe i det nære sundhedsvæsen.

Udviklingen på det psykiatriske område er fortsat præget af strukturreformen i 2007, der betød ændringer i opgavefordelingen mellem kommuner og regioner. Opmærksomheden har været rettet mod ændringer i organisering og en øget specialisering i den regionale psykiatri samt et øget fokus på recovery-tankegangen. Der er i de seneste år kommet øget fokus på en helhedsorienteret og individuel tilgang med borgeren i centrum, på sammenhængende forløb, og på et udvidet samarbejde med pårørende, netværk og kommunale indsatser. Denne udvikling påvirker kompetencekrav til medarbejderne.

Der er desuden fokus på anvendelsen af telesundhed og anvendelse af teknologi i øvrigt, fx til monitorering. Det er sandsynligt, at denne udvikling fører til nye kompetencebehov hos målgruppen.

Det fagprofessionelle personale er med til at skabe sammenhængen i samarbejdet, blandt andet ved at forebygge at information går tabt, f.eks. i koordinering omkring udskrivelser, og ved generelt at have fokus på opsporing og at arbejde forebyggende. Der er i den sammenhæng udviklet en række nye institutioner i kommunalt regi, hvor EPOS' målgruppe har funktioner. Der viser sig også et behov for, at social- og sundhedspersonalet kan medvirke til at sikre sammenhæng i borgerens forløb.

Udviklingen medfører at social- og sundhedsmedarbejderne har mange samarbejdsflader, bl.a. til f.eks. pårørende, frivillige og f.eks. til sundhedspersoner i det øvrige sundhedsvæsen. Det afføder behov for uddannelse i at etablere og udvikle et konstruktivt samarbejde.

På sygehusområdet sker der en specialisering mellem sygehusene og internt mellem afdelingerne på sygehusene. EPOS analyse af det somatiske område peger på, at EPOS' målgruppe vil komme til at varetage den patientnære pleje inden for bestemte områder. En del af EPOS' målgruppe varetager funktioner som nøglemedarbejder. Denne gruppe har desuden brug for specialiserede kompetencer i forhold til deres nøgleområder. Det må desuden forventes, at ambulatoriernes ændrede funktion vil ændre social- og sundhedsassistenternes funktion i ambulatorierne.

Gruppen af mere syge borgere på de midlertidige akutpladser og på plejecentre og

i hjemmeplejen i kommunerne stiller øgede krav til de sygeplejefaglige kompetencer, herunder også specialiserede færdigheder som fx sondeernæring.

Kravene til dokumentation og kvalitetssikring inden for både det kommunale og regionale sundhedsområde er skærpet. På det kommunale område er der krav om at arbejde efter handleplaner. På både sygehusområdet og det kommunale område er der krav om at arbejde med standarder og akkreditering, og der er fokus på at undgå utilsigtede hændelser. Det stiller fx særlige krav til kompetencer i forhold til medicinbehandling. Der vil være forskellige kompetencebehov inden for det somatiske, det psykiatriske og det kommunale område i forhold til fx kompetencer inden for farmakologi.

Socialpsykiatrien og demensområdet udgør store specialområder på det kommunale område. Inden for socialpsykiatrien sker der en hastig udvikling, eksempelvis udvikles metoder til støtte for borgeren, hvilket stiller krav til nye kompetencer hos EPOS' målgruppe, fx omkring metoder til støtte af borgere i det levede liv.

Sundhedspolitisk er der sat fokus på indsatsen for borgere med en demenslidelse. Kommunerne udbygger specialområdet og der er bl.a. fokus på samarbejdet med borgerne. Dette kræver styrkede kompetencer fx ift. metoder i omgangen med borgerne.

Livsstilssygdomme og borgere med sindslidelser, misbrugs- og/eller sociale problemer medfører endvidere, at medarbejderne skal have kompetencer til at samarbejde med og støtte udsatte borgere

EPOS' vurdering er, at der er behov for at undersøge kompetencekravene til medarbejderne i hjemmeplejen og på plejecentre ifm. den ønskede analyse af det kommunale område.

EPOS' seneste analyse af AMU-uddannelser i sammensatte forløb, (KORA 2015), peger i retning af, at der er behov for generel opkvalificering af social- og sundhedshjælperne i kommunerne. Den eksisterende struktur er målrettet social- og sundhedshjælperne uddannet før 2013. Der er behov for at den ajourføres og målrettes arbejdsmarkedets behov.

Behov for analyser inden for EPOS' område

EPOS dækker en række jobområder, som alle i disse år kan karakteriseres som dynamiske. Udviklingen på arbejdsmarkedet er generelt præget af ændringer i tilbudsstruktur og organisering af jobfunktioner og arbejdsgange. Udviklingen på arbejdsmarkedet vurderes i de kommende år at stille større krav til arbejdsmarkedsuddannelserne og det system, de er en del af. EPOS ser derfor behov for at gennemføre to analyser.

Evaluering af faste strukturer for ufaglærte medarbejdergrupper i det pædagogiske jobområde

Baggrund

Aktiviteten på EPOS' område er karakteriseret ved, at omkring 80 pct. af aktiviteten knytter sig til sammensatte forløb, hvor aftagerne og udbyderne aftaler, at en række AMU mål gennemføres i sammenhæng. Denne aktivitet er kortlagt og analyseret i EPOS analysen: "AMU-uddannelser i sammensatte forløb –social og sundhedsområdet og det pædagogiske område, 2015", foretaget af KORA.

Analysens resultater konkluderer med hensyn til, hvilke de sammensatte forløb er rettet mod, samt hvad der er karakteristisk for de anvendte sammensatte forløb.

På det pædagogiske område er der et tydeligt sammenfald i anvendte AMU-uddannelser på tværs af delarbejdsmarkeder, i forhold til hvor der ønskes et generelt kompetenceløft af en større målgruppe af ufaglærte medarbejdere. Dette kompetencebehov for kompetenceudvikling er tidligere dokumenteret i EPOS analyser af delarbejdsmarkederne.

Der er brug for en analyse, der kan evaluere og kvalificere, hvordan dette behov for løft af kompetencerne kan blive fremmet. Det taler ind i dagsordenen for at flere kan opnå faglært status samt en tættere sammenhæng mellem AMU og EUD.

Analysens mål

Det er ikke muligt på grundlag af de tidligere analyser at afgøre, hvad der udgør en optimal dækning af kompetencer, eller om der er u hensigtsmæssig overlapning mellem AMU-målene i nuværende sammensatte forløb.

Der er derfor behov for en evaluering, der kan kvalificere anvendelsen af de identificerede AMU mål, der indgår i de anvendte sammensatte forløb i forhold til at af-dække, om udbyttet af de sammensatte forløb kan forbedres for deltagerne og aftagerne, hvis der sker en revision af disse mål.

Det drejer sig således om en kvalitativ analyse af uddannelsesforløb, som sammensættes til større grupper af ufaglærte medarbejdergrupper, der har behov for et generelt kompetenceløft, inden for det pædagogiske område.

Evalueringen skal anbefale konkrete forbedringer og forudsætningerne for disse forbedringer af de centrale anvendte AMU-mål.

Analysen skal desuden vurdere fordele og ulemper ved, at EPOS udvikler en fast struktur, eventuelt i form af modeller, med mulige lokale tilpasninger.

Jobfunktioner og opgaveudvikling i det nære sundhedsvæsen – Analyse af kompetencekrav til EPOS-målgrupperne i det nære sundhedsvæsen

Gennemførelsen af struktur- og opgavereformen i 2007 betød ændringer af opgavefordelingen mellem kommuner og regioner. Siden da, er der foregået en kontinuerlig opbygning af det nære sundhedsvæsen i kommunerne med nyt fokus for indsatser, ændrede tilgange til opgaveløsningen, ændret organisering, og ny kvalitetsdagsorden med henblik på at varetage kommunernes nye opgaver i sundhedsvæsenet.

Der er behov for en analyse af udviklingen inden for det nære sundhedsvæsen i kommunerne, med et særligt fokus på udviklingen i kompetencekrav, der stilles til medarbejdere ansat i hjemmeplejen og på plejecentre.

Formålet med analysen er, at give udvalget et bedre grundlag for at vurdere og evt. revidere EPOS' uddannelsesudbud inden for det nære sundhedsvæsen på det kommunale område - med et særligt fokus på medarbejdere ansat inden for hjemmeplejen og på plejecentre.

Herunder er formålet at vurdere:

- I hvilket omfang de eksisterende uddannelser fortsat dækker kompetenceudviklingsbehovet
- Om der er behov for revision eller nyudvikling af uddannelser for at møde udviklingen i kompetencekrav på området

Behov for udvikling af læreruddannelse, arbejdsmarkedsuddannelser og undervisningsmaterialer

Læreruddannelse

De fleste af EPOS jobområder er under hastig udvikling. Det har betydning for uddannelsesudbuddet, men stiller desuden store krav til underviserne, som løbende skal holdes ajour på den faglige udvikling inden for områderne - og herunder forholde sig til deres egen rolle som undervisere.

EPOS ansøger derfor om udviklingsmidler til afholdelse af faglæreruddannelser målrettet hhv. det pædagogiske område og social- og sundhedsområdet.

Der ansøges om midler til et lærerseminar målrettet det pædagogiske område inden for temaet: "Udviklingstendenser inden for det pædagogiske område som følge af nye organiseringsformer og nye kompetencekrav."

Der ansøges om midler til et lærerseminar målrettet social- og sundhedsområdet inden for temaet: "Udviklingstendenser inden for social- og sundhedsområdet som følge af nye organiseringsformer og nye kompetencekrav".

Behov for udvikling af nye AMU-uddannelser på EPOS' område

Læringsmiljø og didaktik

Pædagogiske assistenter har brug for muligheden for at få øget viden om sammenhænge, der har betydning for læring hos børn, unge og voksne. I arbejdet med pædagogiske aktiviteter efterspørges et generelt behov for yderligere fokus på didaktiske overvejelser.

Denne del af pædagogikken ses som et supplement til at kunne arbejde med mere målrettet dokumentation, ud fra overordnede målbeskrivelser, samt at kunne omsætte det til konkret indhold, i specifikke sammenhænge. Blandt andet dokumenteret i "Udvikling i jobfunktioner og opgaver på dagtilbudsområdet", EVA, 2013. Desuden indstillet fra lokalt uddannelsesudvalg i sammenhæng med at de pædagogiske assistenter er ny målgruppe, der efterspørger kompetenceudvikling.

Det skal bemærkes at uddannelsen var ansøgt sidste år, og fik en bevilling, som Det Pædagogiske Underudvalg valgte at omdisponere, sat i relation til nuværende igangsatte analyse: *"Kompetencebehov for ansatte i Folkeskolen inden for målgruppen af AMU"* og den efterfølgende revision af uddannelsen *"Understøttende undervisning i folkeskolen – samarbejde/teamsamarbejde"*.

Madkultur og måltidspædagogik – dagtilbudsområdet

Der foreslås at udvikle en ny uddannelse, som supplerer de to nuværende uddannelser: *"Måltidet i det pædagogiske arbejde"*, der retter sig mod alle aldersgrupper og *"Kostplanlægning i forhold til småbørn"*, der retter sig mod børn 0-5 år. Uddannelsesbehovet er lokalt indmeldt og kvalificeret i forhold til det landsdækkende behov.

Uddannelserne foreslås suppleret yderligere med en ny uddannelse, i forhold til ny faglig tilgang til sundhed, madkultur, maddannelse, betydning af mellemmåltider, en aktiv madpædagogik til børn og et læringsmiljø som fremmer sundhed og inddrager børnene både før og efter måltidet.

Der lægges således en ny vægtning ind, som beror på maddannelse og måltidspædagogik – herunder måltidets sociale betydning og læringsarena for omsorg, samtale og fællesskab.

Målgruppen er medarbejdere ansat i hele dagtilbudsområdet. Uddannelsen vil kunne imødegå igangværende inklusions - og forebyggende indsatsarbejde på arbejdspladserne.

Børn og unge med adfærd og kontaktforstyrrelser

AMU medarbejdergrupper, der arbejder inden for dagtilbud, skoleområdet samt familieplejeområdet, har et stort behov for ny viden og øgede handlekompeterer inden for socialpædagogik i forhold til børn og unge med lettere udviklingsforstyrrelser.

Uddannelsen vil være en revision af nuværende uddannelse, men skærpet i forhold til målgruppen; børn og unge med udviklingsforstyrrelser – socialkognitive vanskeligheder. Behovet for revision

Uddannelsen vil fortsat omfatte området for autisme (autisme med støttebehov svarende til aspergers syndrom) og adhd på børne - og ungeområdet. Denne gruppe har massive udfordringer i dagtilbud og skole og er overrepræsenteret blandt gruppen af anbragte børn og unge.

Overbygningsmodul – Praktikvejlederuddannelsen

Uddannelsen foreslås med et indhold, der omhandler en 'overbygningstænkning', idet praktikvejledeopgaven er blevet mere og mere kompleks og differentieret.

Uddannelsen retter sig mod særlige vejledere, der i praksis anses som "superbrugere" eller "supervisere". Det kan være udvalgte praktikvejledere, der har særlige funktioner, både i relation til praktikvejlederrollen, kollegaer eller grupper af elever.

Overbygningsmodulet sigter primært på at arbejde videre med de tre gennemgående temaer på basismodulet, beskrevet i oplæg: "*Struktur og opbygning af praktikvejlederuddannelsen*".

Der prioriteres at udvælge dele, der kvalificerer praktikvejlederen yderligere i opgaver som tilrettelæggelsen, gennemførelsen og vurderingen af vejledningsforløb. Det kan for eksempel være at arbejde med yderligere *iaftagelse og vurdering af læreprocesser, vejledning og bedømmelse, didaktiske overvejelser, vejledningsteori og læringsmetoder*.

Målgruppen er social –og sundhedshjælpere, social-og sundhedsassistenter og pædagogiske assistenter, der har en tidligere praktikvejlederuddannelse eller et basismodul, efter den reviderede EUD reform trådte i kraft.

Uddannelsen foreslås i forlængelse af udvikling af et grundmodul på 2015-bevillingen, samt de ændrede krav til praktikvejlederne.

Specialmodul 1. - Praktikvejlederuddannelsen

Specialmoduler er selvstændige moduler af kortere varighed, som har et særligt specifikt fokus. De anses derfor som supplerende, fleksible moduler, der kan vælges individuelt, afhængigt af den enkelte praktikvejleders opgaver. Det kan for eksempel være emner som; *talentspor, EUX elever, særlige udfordringer hos elever, vejledning af tosprogslever, unge*.

Modulerne er af kortere varighed, svarende til ca. 2-3 dage.

Målgruppen er social –og sundhedshjælpere, social-og sundhedsassistenter og pædagogiske assistenter, der har en tidligere praktikvejlederuddannelse eller et basismodul, efter den reviderede EUD reform trådte i kraft.

Seksualitet og personer med handicap

Der søges om en revision af eksisterende uddannelse. "*Seksualitet og handicappede*".

Uddannelsen imødegår de nye bevægelser i jobfunktion og kompetencebehov, der kræver en ny helhedsorienterende tilgang med fokus på udvikling for det enkelte menneske med handicap. Seksualitet anses i dag som en del af flere trivselsfremmende faktorer, der medtænkes i relationelle sammenhænge og understøttes i borgerens forhold til andre.

Det foreslås at uddannelsen retter sig mod medarbejdere, der primært arbejder på voksenhandicapområdet, men også tones til socialpsykiatrien.

I dette forslag ligger der også et ønske om et selvstændigt inspirationsmateriale til voksenhandicapområdet og socialpsykiatrien, hvor det tidligere materiale har været samlet med andre målgrupper som fx borgere i ældreplejen.

Unge og seksualitet

Inden for familieplejeområdet er der efterspørgsel og dermed et udækket uddannelsesbehov, i forhold til håndtering af teenagebørn og deres begyndende seksualitet.

På anbringelsesområdet vil uddannelsen også kunne målrettes andre målgrupper, som f.eks. ansatte på døgninstitutioner, øvrige opholdssteder og special børnehjem.

I de eksisterende AMU uddannelser, eksisterer ikke målbeskrivelser, der omhandler seksualitet og unge og de problemstillinger AMU medarbejdergruppen kan møde i forhold til dette.

Uddannelsen ses som et fremtidigt behov, sat i relation til et stigende antal familieplejere, der i forbindelse med deres basisuddannelse, skal have et relevant supplerende uddannelsesstilbud.

Arbejdet med narrative metoder

Tilgangen bag narrative metoder har udviklet sig fra det terapeutiske arbejdsområde til det pædagogiske arbejdsfelt, og inspirerer i dag medarbejdere på døgninstitutioner, dagtilbudsområdet, - familiepleje, voksenhandicap og socialpsykiatriområdet.

På arbejdspladserne er der derfor en stigende efterspørgsel og et omfattende behov for at kunne understøtte det pædagogiske arbejde med narrative metoder, med henblik på at styrke barnet/den unges/borgerens trivsel og udvikling, ønsker og behov. Herunder at have en kritisk tilgang til metoden, sat i relation til andre metoder.

Sondeernæring i hjemmet for social- og sundhedshjælpere

De kortere indlæggelsestider medfører flere borgere med komplekse problemstillinger, herunder borgere hvis ernæringsmæssige behov må dækkes af sondeernæring. Både social- og sundhedsassistenter samt hjælpere møder borgere, hvis ernæringsmæssige behov dækkes via sondeernæring i hjemmeplejen eller på midlertidige pladser. De har derfor behov for kompetencer inden for temaet. Der er behov for en uddannelse til hver målgruppe pga. deres forskellige forudsætninger. Uddannelsesbehovet er nævnt i flere analyser og er indmeldt fra lokale uddannelsesudvalg.

Sondeernæring i hjemmet for social- og sundhedsassistenter

De kortere indlæggelsestider medfører flere borgere med komplekse problemstillinger, herunder borgere hvis ernæringsmæssige behov må dækkes af sondeernæring. Både social- og sundhedsassistenter samt hjælpere møder borgere, hvis ernæringsmæssige behov dækkes via sondeernæring i hjemmeplejen eller på midlertidige pladser. De har derfor behov for kompetencer inden for temaet.

Revision af AMU-mål i det sammensatte uddannelsesforløb for social- og sundhedshjælpere.

Denne uddannelse og nedestående to uddannelser knytter sig til afdækningen af de voksende krav til social- og sundhedshjælperne, som er dokumenteret til flere analyser, samt at det i analysen "AMU-uddannelser i sammensatte forløb" KORA 2015 har afdækket brugen af sammensatte forløb for hjælpere.

I det nuværende sammensatte uddannelsesforløb (evt. sige vejledende struktur) rettet mod social- og sundhedshjælpere i kommunerne er der behov for, at revidere udvalgte AMU-mål med henblik på at ajourføre strukturen og målrette den behovet i kommunerne.

Revision af AMU-mål i det sammensatte uddannelsesforløb for social- og sundhedshjælpere.

I det nuværende sammensatte uddannelsesforløb (evt. sige vejledende struktur) rettet mod social- og sundhedshjælpere i kommunerne er der behov for, at revidere udvalgte AMU-mål med henblik på at ajourføre strukturen og målrette den behovet i kommunerne.

Revision af AMU-mål i det sammensatte uddannelsesforløb for social- og sundhedshjælpere.

I det nuværende sammensatte uddannelsesforløb (evt. sige vejledende struktur) rettet mod social- og sundhedshjælpere i kommunerne er der behov for, at revidere udvalgte AMU-mål med henblik på at ajourføre strukturen og målrette den behovet i kommunerne.

Behov for udvikling af undervisningsmateriale på EPOS' område

De store forandringer på EPOS' område medfører et fortsat behov for inspirationsmaterialer, der går i dybden med f.eks. de faglige temaer i uddannelsen, herunder anbefalinger til baggrundslitteratur, lovgivning og links, samt giver konkrete bud på cases og opgaver til brug i undervisningen for at understøtte en praksisnær undervisning.

EPOS søger derfor udviklingsmidler til fortsat at kunne udvikle undervisningsmateriale til de AMU-uddannelser, der udvikles af EPOS.

Det betyder, at der til alle reviderede og nyudviklede mål, som EPOS søger udviklingsmidler til, samtidig søges om midler til undervisningsmateriale.

Det forventes, at EPOS desuden vil søge om midler til udvikling af digitalt materiale til nogle af de nyudviklede uddannelser

EPOS vil søge om midler under tema 4 til, at der i forbindelse med nyudvikling af 4 mål bliver søgt om ekstra midler, så fjernundervisning og digitale materialer indgår ved udvikling af målet, undervisningsmateriale samt læreruddannelse.